CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	**CYNGOR SIR**
DYDDIAD:	**31 MAI 2022**
TEITL YR ADRODDIAD:	**TREFNIADAU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL YN Y CYNGOR**
ADRODDIAD GAN:	**DIRPRWY BRIF WEITHREDWR A PHENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD DROS DRO**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**ADOLYGU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL AR BWYLLGORAU**

1.0 Mae angen i'r Cyngor adolygu trefniadau cydbwysedd gwleidyddol ar ei Bwyllgorau bob blwyddyn.

2.0 Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi'r prif egwyddorion mewn perthynas â chydbwysedd gwleidyddol, sef:

"(a) that not all the seats on the body are allocated to the same political group;

(b) that the majority of the seats on the body is allocated to a particular political group if the number of persons belonging to that group is a majority of the Authority's membership;

(c) subject to (a) and (b) above, the number of seats on the ordinary committees of a relevant Authority which are allocated to each political group bears the same proportion to the total of all the seats on the ordinary committees of that Authority as is borne by the number of members of that group to the membership of the Authority; and

(d) subject to paragraphs (a) to (c) above, that the number of the seats on the body which are allocated to each political group bears the same proportion to the number of all the seats on that body as is borne by the number of members of that group to the membership of the Authority."

3.0 Mae'r sefyllfa o ran Aelodaeth Grwpiau yn dilyn yr etholiad ar 5 Mai 2022 fel a ganlyn:

Plaid Cymru Party of Wales	- 21
Llafur Cymru	- 3
Y Grŵp Annibynnol	- 4
Annibynwyr Môn	- 7 (gan gynnwys un Democrat Rhyddfrydol)

4.0 Mae'r Matrics sydd ynghlwm yn nodi'r hawl i seddau ar bob Pwyllgor.

5.0 Cyfanswm nifer y seddau i'w dyrannu yw 124.

6.0 Yn amlwg, oni bai fod y cyfrifiad yn rhoi rhif cyfan o ran nifer cyffredinol y seddau a nifer y seddau ar bob pwyllgor, yna mae'n anochel y bydd y ffigyrau a roddir yn ffracsiynau ac felly ni fydd yn bosib cydymffurfio yn union. Serch hynny, mae'n rhaid sicrhau'r cydymffurfiad gorau posib yn unol â'r egwyddorion a nodir ym mharagraff 2 uchod.

7.0 Ni all unrhyw grŵp gwleidyddol ar y Cyngor ond dyrannu'r seddau y mae'n eu derbyn o dan y trefniadau cydbwysedd gwleidyddol i'w aelodau ei hun a ni all ddyrannu sedd i Gynghorydd nad yw'r aelod o'r un grŵp gwleidyddol.

8.0 Yn unol â'r protocol rheolaeth wleidyddol (5.8 yng Nghyfansoddiad y Cyngor), ymgynghorwyd ag Arweinyddion y Grwpiau ynglŷn â'r trefniadau rheolaeth wleidyddol.

9.0 Argymhellion:-

(i) Gofynnir i'r cyngor gadarnhau'r trefniadau cydbwysedd gwleidyddol a nifer y seddau a ddyrennir i bob Grŵp o dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

(ii) Bod Arweinyddion y Grwpiau yn hysbysu'r Dirprwy Brif Weithredwr a Phennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd cyn gynted ag y bo modd os bydd unrhyw newid o ran Aelodaeth Grwpiau ar Bwyllgorau.

Rhys H Hughes
Dirprwy Brif Weithredwr / Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro
16 Mai 2022

Mai / May 2022

Balans ar y Cyngor Sir Balance on County Council		Partneriaeth Partnership	Corfforaethol Corporate	Cyfanswm Craffu Total Scrutiny
PWYLLGORAU CRAFFU A THROSOLWG SCRUTINY AND OVERVIEW COMMITTEES				
Pwyllgorau Committees		Partneriaeth Partnership	Corfforaethol Corporate	Cyfanswm Craffu Total Scrutiny
Aelodaeth Membership		12	12	24
Plaid Cymru Party of Wales	21	*7.20* 7	*7.20* 7	*14.4* 14
Llafur Cymru Welsh Labour	3	*1.03* 1	*1.03* 1	*2.1* 2
Y Grwp Annibynnol	4	*1.37* 1	*1.37* 1	*2.7* 2
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	7	*2.40* 3	*2.40* 3	*4.8* 6
		0 0	*0* 0	*0* 0
	35	*12* 12	*12* 12	*24* 24

ALLWEDD	KEY
Chwith uchaf, italic = hawl ffracsiynol damcaniaethol	
Top left, italic, theoretical fractional entitlement	
	Dde isaf, arferol = awgrym rhif llawn
	Bottom right, normal = whole number suggestion

	LLED-FARNWROL QUASI-JUDICIAL								**PWYLLGORAU ERAILL Y CYNGOR OTHER COMMITTEES OF THE COUNCIL**						
Pwyllgorau Committees	Cynllunio a Gorchmynion Planning and Orders	Llywodraethu ac Archwilio Governance & Audit	Gwasanaethau Democrataidd Democratic Services	Penodiadau Appointments	Ymchwilio Investigation	Disgyblu Disciplinary	Apeliadau Appeals	Trwyddedu Licensing	CYSAG SACRE	Cynllunio ar y cyd Joint Planning	Tal a Graddio Pay and Grading	Penodi Safonau Standards Appointing	Is-Bwyllgor Indemniadau Indemnities sub-Committee	Cyfanswm Eraill Total Others	**CYFANSWM LLAWN GRAND TOTAL**
Aelodaeth Membership	13	8	9	12	3	3	12	13	6	7	6	3	5	100	124
Plaid Cymru Party of Wales	*7.8* 8	*4.8* 5	*5.4* 5	*7.2* 7	*1.8* 2	*1.8* 2	*7.2* 7	*7.8* 8	*3.6* 4	*4.2* 4	*3.6* 3	*1.8* 2	*3.0* 3	60 60	*74.4* 74
Llafur Labour	*1.1* 1	*0.7* 1	*0.8* 1	*1.0* 1	*0.3* 0	*0.3* 0	*1.0* 1	*1.1* 1	*0.5* 0	*0.6* 0	*0.5* 1	*0.3* 0	*0.4* 1	9 8	*10.6* 10
Grwp Annibynnol Independent Group	*1.5* 1	*0.9* 1	*1.0* 1	*1.4* 2	*0.3* 0	*0.3* 0	*1.4* 1	*1.5* 1	*0.7* 1	*0.8* 1	*0.7* 1	*0.3* 0	*0.6* 0	11 10	*14.2* 12
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	*2.6* 3	*1.6* 1	*1.8* 2	*2.4* 2	*0.6* 1	*0.6* 1	*2.4* 3	*2.6* 3	*1.2* 1	*1.4* 2	*1.2* 1	*0.6* 1	*1* 1	20 22	*24.8* 28
Cyfanswm	*13* 13	*8* 8	*9* 9	*12* 12	*3* 3	*3* 3	*12* 12	*13* 13	*6* 6	*7* 7	*6* 6	*3* 3	*5* 5	*100* 100	*124* 124